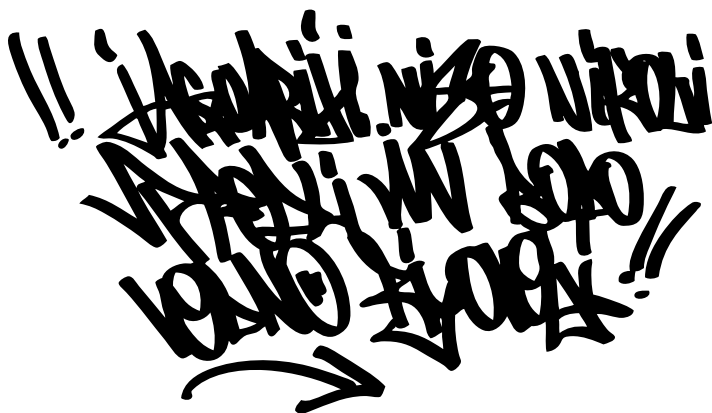

Jaguarji niso nikoli predli in bodo vedno rjovel

Predgovor

Ker besedilo govori o specifični geopolitiki države z juga Mehike in ker je napisano v zgoščenem jeziku upornikov, mu dodajamo kratko pojasnilo, da bi bralka/bralec lažje prepoznal/a pomen tega besedila in politike dogodkov v tem delu sveta. Sindikalno organizirani upori učiteljev v Mehiki sežejo v konec sedemdesetih let 20. stoletja, ko je država proti učiteljem vodila vojno nizke intenzitete (umori politično angažiranih učiteljev) ter se hitro umikala iz izobraževalnih institucij kot tudi iz vseh drugih politik, ki bi uveljavile socialno državo. Oaxaca je imela skozi vse obdobje osrednjo vlogo pri sindikalnem in avtonomnem političnem organiziranju delavk in delavcev v izobraževanju kot tudi staroselcev in kmetov, saj je bila pobudnica večine političnih akcij na federalni ravni. Ko se leta 2004 v Oaxaci zgodijo najbolj dvomljive volitve v zgodovini Mehike, so politične akcije prerasle v direktno konfrontacijo z oblastjo. Guverner Ulises Ruiz je na volitvah zmagal s prevaro, zato je moral za svojo lastno inavguracijo (27. novembra 2004) v mesto poslati 3.000 posebnih preventivnih policijskih enot (PFP), ki so s silo ustoličile njegovo oblast. Vse do 2006 se je nasilje s strani Ulisesa v Oaxaci stopnjevalo (guverner prekine kakršen koli dialog z nevladnimi organizacijami in družbo ter jih ustrahuje, zapira medijske hiše in jih prepoveduje, preseljuje ljudi ter jih zapira po političnih kriterijih, dogajajo se mučenja, posilstva, učitelji ne prejemaajo plač, pouk v šolah poteka le še občasno, celotna infrastruktura v državi je tik pred zlomom, saj se ves denar vlaga v visoko koruptivne in mafijske posle). Ta totalitarni fašizem, ki ga Ulises nasilno vzpostavi, maja in junija 2006 pripelje do največjega samoorganiziranja vseh družbenih razredov (razen peščice elite, ki se je prav z Ulisesovo diktaturo okoriščala), ki izpeljejo nekakšno revolucijo. Ljudje začnejo samoiniciativno organizirati celotno 3,5-milijonsko prebivalstvo v Oaxaci, zasedejo državne in komercialne institucije ter jih začnejo samoupravljati. Prvič v zgodovini udeležujejo neposredno demokracijo brez uporabe orožja. Guverner pobegne iz države, nad ljudi pa pošlje navadno in posebno preventivno policijo, kot tudi vojsko. Od novembra 2006 v državi vladajo opisane represivne in kaotične vojne razmere. Ljudje ostajajo organizirani v Ljudsko skupščino ljudstev Oaxace (APPO) in se

borijo naprej. Solidarnost z Oaxaco prihaja iz vseh držav mehiške federacije, kot tudi iz kolektivov in gibanj iz drugih delov sveta. Oaxaca je tako danes eden redkih primerov v svetu, kjer so prebivalci samoorganizirano ustavili ali vsaj blokirali neizprosno fašistično politiko, ki izhaja iz uresničevanja neoliberalnih politik tujih investorjev in transnacionalnih projektov. Ker ni bilo druge kolektivitete, na katero bi ljudje lahko položili upe v družbene spremembe, so za drugačno Oaxaco zastavili svoja telesa in življenja.

Prispevek je bil v izvorni različici objavljen v *Grit@ Salvaje*, Boletín de análisis y recreación que edita el Centro Social Libertario Oaxaca Núm 02 / Diciembre de 2007. Ker gre za politično angažiran jezik in obliko, kot ju pozna fanzin, smo v prevodu naredili nekaj korektur zaradi rabe jezika, da ne bi po nepotrebnem dodatno obremenjevali gostega in angažiranega besedila. Ime fanzina *Grit@ Salvaje* v prevodu pomeni Krik divjine, dobesedno pa tudi »Divji krik« ali kot velelnik »Kriči divje«. Avtorji pa z uporabo znaka @ provocirajo uporabo glagola namesto samostalnika (*gritar*, kar pomeni kričati, dreti se, vpiti). V tem konkretnem primeru *Grit@ Salvaje* na naslovnici znak @ izrisujejo z veliko začetnico, s čimer želijo izpostaviti osnovni simbol za anarhizem ter poudariti svojo politično umeritev. Poenotili smo tudi številna poimenovanja kot na primer ime skupine Arte Jaguar: uporabljalo se je namreč z veliko in malo začetnico ter tako v eni (*Artejaur*) kot v dveh besedah. Tovrstne arbitrarnosti in neobremenjenosti do poimenovanj so tipični elementi aktivistične oziroma politično angažirane literature, ki pogosto prenareja slovnico, da bi izostrila emancipatorični potencial vsebine ter hkrati tudi namenoma ostajala neulovljiva oziroma nedefinitorna.

Marta Gregorčič

Oaxaca: politika in upor

Šest mesecev so se po Oaxaci širila in množila številna družbena nesoglasja. V sindikate združeni profesorji (organizirani že več kot dvajset let) so jih potisnili na plano ter pritegnili ljudi k temu, da v dejanjih izrazijo svoj upor proti lokalnim političnim voditeljem. S tem so jih spoznali za glavne krivce problemov, v katerih se utaplja večina prebivalstva. Ta družbeni upor je rodil zahtevo po takojšnji razrešitvi samoooklicanega guvernerja Ulisesa Ruiza tako na podlagi širših družbenih zahtev kot tudi zahtev, ki zadevajo izobraževanje. Razrešitev guvernerja je podprlo vseh sedemdeset tisoč profesorjev iz Oaxace iz Sección 22 (Sekcija 22), ki je na čelu tega upora že od maja 2006.

V času tega samoorganiziranega upora so v mestu Oaxaca in v drugih naseljih, od koder so skoraj pregnali uradno oblast, učitelji, prebivalci ljudskih kolonij, aktivistične skupnosti za avtonomijo, ženske in mladina iz četrtnih skupnosti na spontan, anarhističen način pokazali ustvarjalen potencial preprostega ljudstva, ki teži k svobodi. Pokazali so, da se zavedajo, da morajo v duhu skupnosti prevzeti odgovornost aktivnih subjektov v procesu družbenih sprememb in da morajo prispevati h krepitvi odnosov med ljudmi, ki samodejno stremijo k boju proti vsiljenemu, proti temu, kar je pretrgalo vezi družbenega ravnovesja v času nevladanja prejšnjih politikov in kar poskuša prevzeti sedanji samoooklicani (ne)vladar.

Oaxaca je bila dolga leta eksperiment neokolonialnega ropanja svetovnih finančnih sil in transnacionalnih družb, ki jih podpira malovreden politični razred na oblasti. Prav tako je bila nekakšen laboratorij za grobe državne sile, ki sistematično kršijo človekove pravice, kadar se pojavijo družbeni nesporazumi ali pa znaki družbene samoorganizacije v kateri izmed skupnosti. Posledično je

ta kraj že dolga leta ploden vir zavesti, organizacije in družbenega upora, ki razpršeno odkrivajo različne načine izražanja in različne identitete, ki si vse do leta 2006 niso bili enotni.

Neizmerna želja tako Ulisesa kot tudi njegovih predhodnikov, da se polastijo oblasti; družbena protislovja, ki se kažejo na eni strani kot ropanje ljudstva s strani oblasti in je zaščitena z zakoni ter s političnim sistemom in na drugi strani kot družbena avtonomija, razpršena na družbene sektorje, ki se postavljajo po robu tej kolonialni, danes neokolonialni drži velikih bogatašev; politično-medijska nevtralnost, ki s pomočjo prestrukturiranja kapitalističnega sistema in korporacijskih dezinformativnih medijev, vzpostavljenih kot del procesa »demokratizacije« v Mehiki, domnevno dovoljuje svobodo izražanja oziroma večjo širino medijev, ki pa je paradoksalno razkrila dokaze o koruptivni in mafijski naravi tako državovladja kot institucij; prenasičenost, ki kot posledica zgoraj opisanega pušča v številnih družbenih sektorjih veliko razočaranje nad prihodnostjo znotraj te družbe, saj bodo revščina, krivice in vsakodnevne težave še kar naprej ohranjale perverzni kaos v svetu; ter spontana radikalnost množice ljudi, ki ne morejo več verjeti v javne funkcionarje, niti v osebnosti družbenega življenja, niti v voditelje, niti v ničvredne institucionalne ali organizacijske strukture; vse to so vzroki za družbeni krč s središčem v Oaxaci.

Nasproti temu pa bogati sloji in politiki trmasto verjamejo, da so progresistični procesi reprezentativne demokratizacije, moč države, ekonomski terorizem finančnih centrov moči ali pa morda kapitalizem kot temelj medčloveških odnosov in ekološke kontrole neizprosne poti do rešitve, usmerjene v prihodnost, ki pa živi samo še v diskurzih in čedalje bolj izgublja obzorje v medijski manipulaciji in v nerealnem. Ko predpostavljamo, da takšne marionete razmišljajo o uradni antipolitični logiki (kar naj bi počele), nam številnim dajejo vtis, da tega ne počno, s čimer presegajo mejo smešnega, ko se zataknejo v svojih sporih zaradi političnih in ekonomskih položajev, pri tem pa živijo na plečih bede in nevednosti večine ljudi. Zato je vladajoča politika, ki jo predstavljajo mediji, povod za to umazano igro, namenjeno nadzoru poizkusov ljudske politične emancipacije, ki se rojeva iz družbenih neprofesionaliziranih temeljev. Ta avtoritativna igra je obsojena na propad in bi jo morali imenovati antipolitika (uradna politična kuhinja).

Družbena gibanja z vseh koncev, filozofi ali umetniki, tako klasični kot moderni, prav tako politični analitiki z določeno občutljivostjo so spoznali, da se politika gradi od spodaj, in to na heterogen način ter da se oblikujejo različne eksperimentalne in pristne oblike družbenega organiziranja, ki v različnih trenutkih pomembno vplivajo na družbo in hkrati pospešujejo zavedanje veliko ljudi, ki prej niso imeli možnosti, da bi bili informirani. Posledično se tako lahko krepijo organizirana družbena gibanja.

Tega čuvaji kapitala, moči in kriminala ne bodo nikoli razumeli in bodo še naprej vsrkavali demokratične, levičarske ali progresistične radodarne duhove. Iz svojih nesrečnih položajev moči želijo reformirati to antipolitiko kot edino perspektivo. Bojujejo se, ne da bi zadevi spremenili bistvo, menja se le površinski videz.

V Oaxaci je ljudski upor proti lokalnim oblastem, ki niso sposobne vladati, leta 2006 povzročil politični razdor. Za ta upor sta značilni domišljija in ustvarjalnost pri izražanju in organiziranju ljudi, česar v politični vladajoči eliti ne razumejo in tudi nikoli ne bodo hoteli razumeti. Ustaljeni zakoni se spremenijo v fetiše diskurza, ki z uradnim terorizmom in s korporativnimi informacijskimi mediji branijo interese centrov ekonomske moči ter interese tistih, ki jim služijo. Zato je upor z domišljijo nevidno orožje, ki se ga iz nerazložljivega razloga bojijo politiki in vladarji, ko obupano trdijo, da »mora prevladati pravna država«. V tem je skrito tisto, kar bi morda lahko identificirali kot dve glavni orožji v tej vojni med revnimi in bogatimi oziroma med ljudstvom in političnim razredom: zakon antipolitike proti umetniškemu uporu z domišljijo-

jo. Poleg kršenja družbenega miru in življenja, ki ga vsiljuje mafija političnega sistema, ki s pomočjo institucij in dejanske moči velikih komercialnih medijev in nasilja države brani najbolj nazadnjaško obliko antipolitike. Ljudstvo pa lahko računa na boljše orodje, ki ga bomo imenovali kreativni upor oz. upor z domišljijo.

Oaxaca hrani in bo še pomnožila dokaze o kreativnem uporu proti terorizmu (naj omenimo samo en primer) z vsakodnevnim izdelovanjem grafitov na ulici z močno poetično, uporniško, filozofsko vsebino. Ali pa v bolj prefinjenem procesu z razmnoževanjem šablon v množici idej, interpretacij in radikalnih vprašanj o družbi. Poteze, kot so šablonski grafiti, ne morejo biti označene kot teroristične in bodo še naprej imele odločilen pomen, tako kot ga ima poizkus upora v apolitičnem političnem smislu. Zato in zaradi številnih drugih značilnosti se uporniška izkušnja v Oaxaci, kot sodobni predhodnik uradni politični kuhinji, z ljudsko umetnostjo postavlja po robu nasilju. S tem gradi od spodaj navzgor drugačno politiko, drugačne odnose, drugačen svet. Dan za dnem izpodriva avtoritarni imperij in vzpostavlja radikalno družbeno spremembo.

Arte Jaguar

Že nekaj let v mestu Oaxaca umetniki in umetnice (grafitarji) Arte Jaguarja uporabljajo kot sredstvo izražanja vizualno tehniko šablone. To bi lahko razumeli kot umetniško dejanje, ki krši določene družbene in politične simbole na ulicah. Neodvisno od smisla ali brez smisla sporočil vzpostavlja akcijo kot namen, ki ga dosega z umetniškim dejanjem, nekaj spreji, družbeno zavestjo in prazno steno na ulici, primerno za prenos podobe toliko ljudem, kolikor jih bo pritegnila.

Tako je šablona kot družbeni in kulturni fenomen, tako v Oaxaci kot v drugih mestih po svetu, politična akcija usmerjena proti aktualnemu družbenemu sistemu, proti nepolitiki vlade, institucij in države. Tokrat je Arte Jaguar naklonil neposreden intervju po internetu Grit@ Salvaje.

CESOL: Kaj je Arte Jaguar?

VAIN: Nekateri mislijo, da smo društvo, mi pa nismo nikoli tako delovali. Poimenovali smo se Arte Jaguar, ne da bi o tem kaj dosti premišljevali, potem pa smo temu počasi našli pomen. Smo samo osebe, ki jih družijo šablona. Imamo različne ideje. Nismo organizirana skupina.

ITA: Smo skupina ljudi, prijateljev, ki se občasno dobivamo. Vsak izmed nas slika, lepi ali dela kar koli, kadar se to v njem ali njej prebudi. To počne sam (v glavnem) ali pa z drugimi iz skupine. Skupen nam je cilj. Združujejo nas določene ideje o tem, kako napolniti ulice z barvami, z uporom. Vedno z namenom, da bi osvobodili izražanje navadnih ljudi, večinskega prebivalstva na obrobju mesta, kjer je stik z ljudmi bolj neposreden. Naše delo pritegne pozornost tistih, ki ga želijo videti, in jim ostane v spominu.

SMEKTL: To je način, kako opravičiti formalnost neformalnega: ko skupina ljudi pušča na stenah za seboj šokantne packe in je to ustvarjanje tisto, kar jih združuje. Nismo kolektiv, nismo skupina, nismo banda; smo različni ljudje, ki delujemo odvisno od ideje, ki nas združuje, ali vsaj najdemo stik v času in prostoru, da bi uresničili te ideje. Ne da bi si želeli, da nas ljudje vidijo kot

umetnike, niti kot politike. Samo to je, da delujemo odvisno od ritma in smeri upora. Politika? Del zavesti na ulici mora biti politika, da se o njej govori in da se oblikujejo različni pogledi nanjo in jo tako vsi razumejo. V teh težkih časih v tej državi se med ljudmi, ki slikajo, postavlja vprašanje, kdo to počne za propagando, kdo to počne, da bi si pridobil nekakšen ugled, pozo pouličnega umetnika. Kot sem že rekel, v Arte Jaguar si ne domišljamo oziroma nimamo namena biti umetniki.

Smo skupina ljudi iz Oaxace, ki se zavedamo realnosti, v kateri živimo v tej deželi, v tej državi, na tem svetu; razvijamo podobe, ki prenašajo ikone ulice, četrti, s katerimi se lahko mi kot ljudstvo zelo hitro identificiramo, ne da bi se postavljali na katerokoli stran ali zavzemali stališča katerekoli oportunistične ali vnaprej določene ideologije. Gre preprosto za socialni čut, ki mnoge spodbudi k pisanju po stenah. Arte Jaguar počne samo to, kar smo se naučili v zadnjih desetletjih. Z grafiti in s šablonami puščamo za seboj sporočilo, ki ga lahko vsi razumemo, saj delamo ulično umetnost za ljudi, ne delamo tega za nekoga, ki se ukvarja z grafiti ali šablonami; vseeno nam je za površinske kritike o dobri ali slabi tehniki. Ulice so naše in tu bomo slikali, kolikor bo treba, da bi odkrito govorili o vsem, kar se dogaja na svetu. Naj živi izraz ulice v tem upor, ki so ga nekateri slabo poimenovali vandalizem. Naj živi to naše upornišvo, ki je od vseh. Naj živi revolucionarnost mladih in malo manj mladih.

S SPOŠTOVANJEM MOJSTRU

NAJ ŽIVI LUCIO CARAJÓ!

CESOL: Zakaj sprejeti šablono kot sredstvo izražanja in kot umetnost?

VAIN: Ne da bi grafit izgubil na veljavi, smo sprejeli šablono, saj so preprosti *tagi* (grafiti) videti brez smisla. Podoba, šablona pritegne več pozornosti. Konec koncev pa je to, kar mi počnemo, grafit iz spreja in obe zadevi sta zame umetnost.

SMEKTL: Šablone v teh časih ni mogoče razumeti kot umetnost, saj gre prek koncepta umetnosti. Šablona je postala orodje za reproduciranje podobe z idejo, ta pa definira sam namen tega početja. Je sredstvo izražanja za mnoge, saj je ni težko izdelati in omogoča številne kopije iste podobe, pa naj bo to po stenah ali pa na propagandnih letakih.

ITA: Ni samo šablona tista, ki ima to izrazno moč. Tu so še zadeve, ki se lepijo po stenah, in fotografija. In načeti temo, kaj je umetnost, je lahko pogovor brez konca in kraja. Ni pomembno držati se tega koncepta, temveč je pomembno to, kar je predstavljeno. Šablona na nalepkah se uporablja bolj malo. Več se uporablja neposreden odtis šablon na steno, saj je to vizualni grafični pripomoček, ki nam nekaterim daje večji navdih. Grafika ima ta dar, da se lahko razmnožuje, kolikor je treba. Prav to jo razlikuje od slike, ki jo opazijo samo ljudje, ki gredo mimo mesta, kjer se nahaja, oziroma jo ima v lasti samo en človek. Grafika, kot je šablona, pa se razmnožuje in je razstavljena na več mestih, na zidovih. Je od vseh, je kolektivna. Poleg tega pa, če jo prebelijo, jo lahko hitro spet natisneš. Ravno zato smo se v Oaxaci odločili zanjo. Sprejelo jo je veliko ljudi, ne samo »umetniki«, vsi ljudje so jo sprejeli. Vsi smo del tega, vsi jo opazimo.

CESOL: Kakšna je razlika med grafitom in šablono?

VAIN: Material. Razlika je v tem, da pri šabloni najprej idejo spraviš na karton in jo greš šele potem predstaviti na ulico. To je edina razlika, ki jo vidim.

SMEKTL: Šablona je odtis, grafit pa je graf, napis. V glavnem se za razmnoževanje šablone uporablja barvo iz spreja. Poleg tega je zelo priljubljena zaradi obstoja v mestnem okolju in se je v zadnjih desetletjih zelo razširila po številnih mestih po vsem svetu.

ITA: Odtisi in napisi na stenah obstajajo že od nekdaj, le da se zdaj gibljejo v mestnem okolju. Kar delamo mi, je ponovno odkritje teh tehnik, ki pa so sedaj odtisnjene na zidove in stene mest z natančno določenim ciljem. Sprej je zelo priljubljen, saj se hitro suši in dovoljuje več kopij, in to v veliko krajšem času, kot če bi s seboj nosili barvo in čopič. Seveda je veliko bolj praktično, kot če bi morali vsakič sproti slikati podobo, kar je precej zamudno. V takih primerih pa je potrebna hitrost. Poleg tega s sprejem lahko poudariš vsako podrobnost podobe.

CESOL: Proti čemu je usmerjen politični značaj šablone?

VAIN: Nikoli se nisem vprašal kaj takega. Ampak vidim, da je sekundarno, proti čemu je usmerjena šablona. Ne izbiramo niti krajev, kjer predstavimo svoje ideje, niti namenov, zakaj bi kaj takega počeli, to preprosto samo naredimo. Edino, kar izbiramo, je kraj, ki se izkaže za varnega, pa naj bo to zid zasebne hiše, trgovine ali pisarne.

ITA: Šablona se ni rodila kot nekaj političnega in ni vedno politična. V tem primeru bi morali vprašati Smektla in Alera, ki se največ ukvarjata s to vrsto šablone. Vendar je očitno, da je uperjena proti oblasti, proti vladi, proti vsem krivicam, ki jih vidijo naše oči. Človek se utruji od vse te svinjarije in eksplozije! Takrat moraš pokazati, kaj čutiš, ne smeš molčati. To izraziš na stenah, s čimer potegneš s seboj vse tiste, ki vidijo isto kot ti, vendar si ne upajo tega povedati na glas ali pa morda ne morejo. Pokažimo, da upor obstaja in da nismo slepi.

CESOL: Obstaja gibanje šablonarjev v Oaxaci? In kaj bi lahko bil cilj tega?

VAIN: Da, obstaja in naši cilji so s podobo pokazali, kaj nas vznemirja in kakšne so naše politične ideje. Na ulici izraziti kritiko tega, kar vidimo v družbi.

SMEKTL: Ne verjamem, da obstaja gibanje samo po sebi. Kar je res obstajalo, so bile skupine, ki so se razvile iz skupin grafitarjev. Več skupin se ukvarja z grafiti kot s šablono, če že govorimo o gibanju.

ITA: Odvisno od tega, kaj razumeš kot gibanje. Res je več ljudi, ki se ukvarjajo z grafiti, vendar je bilo to na ulicah Oaxace odprto za različne ljudi. Ne samo za mlade in za klasične grafitarje, pridružil se je lahko vsakdo, ki je znal izrezati figuro in jo natisniti, vsakdo, ki je imel kaj povedati, še več, središče mesta je bilo nekakšno svobodno ozemlje za izražanje, za okrasitev s čustvi prebivalcev. Kljub temu pa ni sledila takšna množičnost, še vedno se dela, vendar ne več toliko. Zdaj iščemo druge vrste prostorov in pogoji so zelo drugačni. Zdaj šablona ni več tako direktna. Včasih se zdi, da je pomembnejša tehnična dodelanost, kot tisto, kar želi sporočiti. In na demonstracijah ne slikajo vsi šablon. Po eni strani zaradi dogovora z APPO (*Asamblea Popular de los Pueblos de Oaxaca* – Ljudska skupščina ljudstev Oaxace), ki to razume kot kršitev miru in reda, kot nasilje. Čeprav se globoko v sebi ljudje na demonstracijah razveselijo, kadar kdo tiska po stenah, in ga podprejo. Po drugi strani pa zaradi šablonarjev samih, saj opustijo šablono, ko pozabijo, da glas ni edino sredstvo upora. Ne samo z izrekanjem gesel in diskurzov, upor se izraža tudi vizualno. Kaj pa je s tistimi, ki se ne izražajo kriče? Potrebne so vse oblike upora, ki

ga zaznavamo z vsemi našimi čuti. Treba je tudi videti (ne samo ljudi na demonstracijah), ne le slišati. Naj žive glasbeni in vizualni upor, vsa različna sredstva upora. Ne smemo se pustiti zaslepiti in verjeti, da je grafitar ali šablonar ali kdor koli, ki kaj piše in slika na ulici, prestopnik.

CESOL: Kako so med seboj povezani šablona, politična akcija in ilegalnost?

VAIN: Arte Jaguar je vedno delal šablone s politično vsebino. Teh treh stvari ni potrebno povezovati, saj so za nas že tako skupaj. Arte Jaguar se ni nikoli osredotočal na šablono, ki bi bila sama sebi namen, vedeli smo in vemo, da nosi nekaj v sebi. Tukaj bi rad izpostavil nekaj zelo pomembnega: za nas je že od nekdaj značilno, da dajemo prednost podobi, ki je ni potrebno dopolnjevati s frazami, niti delati šablon z neposrednimi sporočili. Vedno je najbolj radikalna gola podoba.

ITA: Mislim, da sem že vsega po malem omenil v prejšnjih odgovorih. Vlada razume kot ilegalno vsakršno obliko vizualnega upora ali vizualnega izraza, predstavljenega na stenah in zidovih. Pa ne samo vlada, ljudje sami. Ampak to izvira iz nečesa, ki je onstran političnega, a gre vendar z roko v roki s tem. V primeru Oaxace se oprostimo tistim, ki kar nekaj čečkajo po stenah. Vlada in ljudje so bolj zainteresirani za brisanje stvari, ki imajo ozadje, kot so gesla ali pa katera koli oblika vizualnega upora.

CESOL: Kako se soočiti z družbenim nerazumevanjem in represijo s strani države?

VAIN: Veliko ljudi bo še naprej naše izražanje dojemalo kot vandalizem. Najbolje bi bilo, da ne dajemo prevelikega pomena nerazumevanju, saj moramo tako ali tako nadaljevati to, kar delamo. Država nas bo še naprej poskušala zaustaviti, ampak mi moramo nadaljevati z akcijami in ne smemo podleči njenim provokacijam.

ITA: Treba je še naprej izzivati srečo, pokazati, kaj delamo. Ne vem, če je soočenje prava beseda. Morda bo to vedno nerazumljeno, ne vem. Morda se jih bo veliko prodalo in bodo razumljeni. Ni pomembno. Pomembno je izraziti tisto, kar se čuti, kar se nosi znotraj. Dati to ljudstvu. To je za njih, za vse nas. Vsi jih vidimo, se nas dotaknejo in ostanejo v spominu. Na tem svetu ni vse razumljivo. Treba je še naprej udarjati, čeprav nas napadajo. Treba je slikati do smrti, dokler nam ne odrežejo rok.

CESOL: Kaj bi še lahko zarjovel kot odgovor Grit@ Salvaje (kriku divjine)? Dobro, kaj bi še izpostavili?

VAIN: Naj raja vidi, da je zunaj še več šablon in drugih podobnih skupin v Oaxaci. Naj ta številnost ne pripelje do tekmovalnosti, saj vsak dela svoje stvari na svoj način in ob svojem času. Nič nam ne pravi »vsi moramo v akcijo, takoj«. Dobro za rajo, ki nas podpira, ki dela najrazličnejše stvari ... aaa ... Mi iz Arte Jaguar ne kotiziramo, kot so nam to nekateri rekli.

SMEKTL: Tega ne razumem ... ali pa je malo ... mmm ... štorasto ... ha!

ITA: Čudno je, ne pa štorasto. Jaguarji niso nikoli predli in bodo vedno rjovel. Kljub temu, da so ogroženi, se jih bodo spominjali. Umrli bo tisti, ki slika, vendar njegova slika ne bo nikoli umrla.

Prevod Ajda Krajnc